EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2014.2.25.
COM(2014) 99 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

a szén-dioxid geológiai tárolásáról szóló 2009/31/EK irányelv végrehajtásáról

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

a szén-dioxid geológiai tárolásáról szóló 2009/31/EK irányelv végrehajtásáról

1. BEVEZETÉS

A szén-dioxid geológiai tárolásáról, valamint a 85/337/EGK tanácsi irányelv, a 2000/60/EK, a 2001/80/EK, a 2004/35/EK, a 2006/12/EK és a 2008/1/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint az 1013/2006/EK rendelet módosításáról szóló 2009/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet[1] (az úgynevezett szén-dioxid-leválasztásról és -tárolásról szóló irányelv – a továbbiakban: „CLT-irányelv") 2009. április 23-án fogadták el a 2009. évi éghajlati és energiacsomag[2] részeként. Az éghajlatváltozás hatásainak enyhítéséhez való hozzájárulás céljából a CLT-irányelv jogi keretet hoz létre a szén-dioxid (CO_2) környezetvédelmi szempontból biztonságos geológiai tárolására. A CLT-irányelv célja, hogy ne legyen jelentős a szén-dioxid-szivárgás, illetve az egészség- vagy környezetkárosodás kockázata, valamint hogy megelőzze a szállítóhálózat vagy a tárolóhelyek biztonságára gyakorolt kedvezőtlen hatásokat. Az irányelv a tárolóhely teljes élettartamára vonatkozóan előír követelményeket. Egyúttal rendelkezéseket tartalmaz a szén-dioxid-leválasztás és -tárolás leválasztási és szállítási szempontjaira vonatkozóan, jóllehet ezeket a tevékenységeket elsősorban meglévő uniós környezetvédelmi jogszabályok, például a környezeti hatásvizsgálatról szóló (KHV-)irányelv[3] vagy az ipari kibocsátásokról szóló irányelv[4] szabályozza, a CLT-irányelvvel bevezetett módosításokkal együtt. A 31–37. cikk hét uniós környezetvédelmi jogszabályt módosít többek között a szén-dioxid geológiai tárolása előtt álló jogi korlátok felszámolása céljából.

A CLT-irányelv 27. cikkének (1) bekezdése előírja a tagállamok számára, hogy a Bizottság által elfogadott kérdőív alapján kidolgozott jelentésben számoljanak be az irányelv végrehajtásáról[5]. A CLT-irányelv végrehajtásáról szóló – az irányelv 38. cikkének (1) bekezdésében előírt – első bizottsági jelentés a Bizottságnak 2011 júliusa és 2013 áprilisa között küldött tagállami jelentéseket veszi alapul.

A témakört érintő átfogóbb szakpolitikai kérdésekkel, például a szén-dioxid-leválasztás és -tárolás demonstrációját és korai bevezetését ösztönző lehetőségekkel a szén-dioxid-leválasztás és -tárolás európai jövőjéről szóló konzultációs célú közlemény[6] foglalkozott, de ezeket a kérdéseket a közelmúltban az Európai Parlament is tárgyalta „a 2013. évi végrehajtási jelentés: A szén-dioxid-leválasztás és -tárolás technológiájának kidolgozása és alkalmazása Európában" című állásfoglalásában[7].

2. A VÉGREHAJTÁS TERÉN ELÉRT ÁLTALÁNOS ELŐRELÉPÉSEK

A CLT-irányelv 39. cikkének (1) bekezdése előírja a tagállamok számára azoknak a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseknek a hatálybaléptetését, amelyek ahhoz szükségesek,

---

1 HL L 140., 2009.6.5., 114–135. o.

2 http://ec.europa.eu/clima/policies/package/index_en.htm.

3 A Tanács 1985. június 27-i 85/337/EGK irányelve az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról, HL L 175., 1985.7.5., 40–48. o.

4 Az Európai Parlament és a Tanács 2010. november 24-i 2010/75/EU irányelve az ipari kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése), HL L 334., 2010.12.17., 17–119. o.

5 A Bizottság 2011. február 10-i 2010/92/EU határozata, HL L 37., 2011.2.11., 19–24. o.

6 COM(2013) 180 final; a konzultációk eredményének összefoglalója a következő címen érhető el: http://ec.europa.eu/energy/coal/ccs_en.htm.

7 2013/2079(INI).

hogy az irányelvnek 2011. június 25-e előtt megfeleljenek. A határidőig mindössze néhány tagállam számolt be teljes vagy részleges átültetésről, a Bizottság ezért 2011 júliusában 26 tagállamnak felszólító levelet küldött a nemzeti intézkedések bejelentésének elmulasztásáért. 2013 októberéig valamennyi tagállam értesítette a Bizottságot az átültető intézkedésekről. Ennek alapján a Bizottság a 26 kötelezettségszegési eljárás közül 2013 novemberéig 19-et le tudott zárni. A tagállamok többsége maradéktalanul átültette az irányelvet; Ausztria, Ciprus, Magyarország, Írország, Svédország és Szlovénia ugyanakkor még nem jelentett be teljes körű átültető intézkedéseket. A bejelentés részleges elmulasztása miatt a Bizottság 2013 novemberében indokolással ellátott véleményeket[8] címzett ehhez a hat tagállamhoz. A Bizottság egy további tagállamnak felszólító levelet küldött a bejelentés elmulasztásáért, mivel az e jelentés kidolgozásával egy időben jelentette be átültetési intézkedéseit; ezek teljességének vizsgálata 2014 tavaszán fejeződik be. A Bizottság megkezdte annak ellenőrzését, hogy a teljes körű bejelentett intézkedések érdemben is összhangban állnak-e a CLT-irányelvvel.

A tagállamok eltérő megközelítések alapján ültették át a CLT-irányelvet. Míg néhányan csak a meglévő jogszabályokat módosították, a legtöbb tagállam együttesen alkalmazta a szén-dioxid geológiai tárolására vonatkozó új, különálló jogszabályokat és a meglévő jogszabályok módosítását. A CLT-irányelv 31–35. és 37. cikkében bevezetett, hat uniós irányelvre vonatkozó módosítás átültetése során alkalmazott hasonló megközelítéseken túl a meglévő jogszabályok módosításaiban Unió-szerte megfigyelhetők közös jellemzők: a környezetvédelmi jogszabályait módosító 17 tagállam közül nyolc a bányászati szabályozását is megváltoztatta. A CLT-irányelv 23. cikke előírja a tagállamok számára, hogy ki kell jelölniük az említett irányelvben meghatározott feladatokat ellátó illetékes hatóságokat. Míg néhány tagállam egyetlen illetékes hatóságot választott, a legtöbb országban több hatóság között osztották meg a feladatokat, mivel a szén-dioxid-leválasztás és -tárolás számos más szabályozási területtel átfedésben van. A leggyakrabban környezetvédelmi szerveket (18 tagállamban), illetve gazdasági, energiaügyi és bányászati kérdésekért felelős intézményeket jelöltek ki illetékes hatóságként.

A CLT-irányelv 4. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok fenntartják maguknak azon területek meghatározásának jogát, amelyeken belül tárolóhelyek jelölhetők ki, és többek között jogosultak teljes területükön megtiltani a tárolást. Egyes tagállamok megkezdték a lehetséges CO_2-tárolóhelyek kijelölését. A legtöbb tagállam azonban még nem fejezte be az értékelést. A szén-dioxid-tárolási kapacitás felmérésére az Unió GeoCapacity projektje[9] során került sor, amely a 21 részt vevő tagállamban 87 Gt szén-dioxid tárolására alkalmas lehetséges becsült elméleti kapacitást határozott meg (69 Gt-t sós vizet tartó, mély víztartó rétegekben, 17 Gt-t kimerült szénhidrogénmezőkön és 1 Gt-t bányászatra alkalmatlan széntelepeken).

Míg a legtöbb tagállam engedélyezi a szén-dioxid geológiai tárolását, egyes országok (Finnország, Luxemburg és Belgium Brüsszel fővárosi régiója) arról számoltak be, hogy a szén-dioxid-tárolásra alkalmatlan földtani viszonyaik miatt úgy döntöttek, hogy saját területükön vagy annak egy részén nem engedélyezik az ilyen célú tárolást. Néhány további tagállam szintén nem engedélyezte (Ausztria, Észtország, Írország, Lettország, Szlovénia,

[8] Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 258. cikkének (1) bekezdése alapján.

[9] Vangkilde-Pedersen, T. et al., 2009. FP6 EU GeoCapacity Project, Assessing European Capacity for Geological Storage of Carbon Dioxide, Storage Capacity, WP2, D16 report, 166. o., http://www.geology.cz/geocapacity/publications.

Svédország) vagy korlátozta (Cseh Köztársaság[10], Németország[11]) a szén-dioxid geológiai tárolását.

A CLT-irányelv 10. cikkének (1) bekezdésével összhangban a tárolási engedély iránti kérelmeket a Bizottság rendelkezésére kell bocsátani, amely nem kötelező erejű véleményt ad ki a kérelmekről. Ennek célja, hogy a tagállamok Unió-szerte egységesen alkalmazzák a CLT-irányelvben foglalt követelményeket, valamint javuljon a közvélemény bizalma a szén-dioxid-leválasztás és -tárolás iránt. 2012. február 28-án a Bizottság elfogadta az első ilyen véleményt[12], amelyben a Hollandia által 8,1 Mt szén-dioxidnak a holland kontinentális talapzaton létesített tárolókomplexumon belül tervezett állandó tárolására kiadott engedélytervezetet vizsgálta felül.

A CLT-irányelv átültetésének ellenőrzése és a tárolási engedélyek tervezetének felülvizsgálata mellett a Bizottság más tevékenységekkel is támogatja a CLT-irányelv Unió-szerte egységes végrehajtását. 2009 szeptemberében a CLT-irányelv 27. cikkének (2) bekezdése alapján tagállami szakértőkből álló, információcserével foglalkozó csoport jött létre. A csoport azóta hét alkalommal ülésezett. A Bizottság 2011 márciusában négy útmutatót[13] tett közzé azzal a céllal, hogy átfogó módszertani megközelítést biztosítson a CLT-irányelv főbb rendelkezéseinek végrehajtásához. Az útmutatók címzettjei elsősorban az illetékes hatóságok és az érdekelt felek. Az első útmutató a szén-dioxid-tárolás egész életciklusát felölelő kockázatkezelési keretet ismerteti, a másik három útmutató pedig többek között a tárolókomplexum jellemzésére, a CO_2-áram összetételére, a monitoring- és korrekciós intézkedésekre, az illetékes hatóságra történő felelősségátruházás kritériumaira, a pénzügyi biztosítékokra és a pénzügyi mechanizmusra vonatkozó kérdéseket érinti.

3. EGYEDI VÉGREHAJTÁSI KÉRDÉSEK A TAGÁLLAMOKBAN

3.1. A CO_2-tárolás engedélyezése

A CLT-irányelv 4. cikkének (3) bekezdése értelmében a tárolóhely megfelelőségét az említett irányelv I. mellékletében előírt kritériumok alapján, a potenciális tárolókomplexum és a környező terület jellemzése és vizsgálata révén kell megállapítani. A saját területükön a CO_2 tárolását engedélyező tagállamok ezt a rendelkezést többnyire úgy hajtották végre, hogy az I. mellékletet beillesztették saját jogi szabályozásukba.

Ha a tagállamok úgy határoznak, hogy a CO_2-tárolóhely kijelöléséhez szükséges adatok megismerése végett földtani kutatást kell végezni, akkor gondoskodniuk kell arról, hogy ilyen földtani kutatásra kutatási engedély nélkül ne kerülhessen sor. Míg egyes tagállamok szabályai szerint csak abban az esetben kell kutatást végezni, ha a tárolási engedély iránti közvetlen kérelemhez nem áll rendelkezésre elegendő információ, mások minden esetben előírják a kutatási engedély szükségességét. Egyes tagállamok (például Portugália) közvetlenül korlátozzák a felkutatott terület nagyságát, míg mások (például Bulgária és Magyarország) csak a terület felületének nagyságát korlátozzák, amely közvetve határozza meg a maximális kutatási mennyiséget. Több tagállamban (például a Cseh Köztársaságban, Spanyolországban, Franciaországban, Olaszországban, Lengyelországban és az Egyesült Királyságban) már sor került vagy még folyamatban van a kutatási engedélyek kiadása.

---

[10] A Cseh Köztársaságban 2020. január 1-jéig nem engedélyezik a természetes kőzetképződményekben történő CO2-tárolást.

[11] Németország korlátozza a tárolható CO_2 éves mennyiségét: az országszintű maximális mennyiség 4 Mt CO_2, tárolóhelyenként pedig 1,3 Mt CO_2 tárolása engedélyezett.

[12] C(2012) 1236 (http://ec.europa.eu/clima/policies/lowcarbon/ccs/implementation/docs/c_2012_1236_en.pdf).

[13] http://ec.europa.eu/clima/policies/lowcarbon/ccs/implementation/docs/c_2012_1236_en.pdf).

A CLT-irányelv 6. cikke előírja, hogy tárolóhely csak tárolási engedéllyel üzemeltethető. A 7–11. cikk részletes információkat közöl a tárolási engedélyek iránti kérelmekről, azok feltételeiről és tartalmáról, valamint a tárolási engedély megváltoztatásáról, felülvizsgálatáról, naprakésszé tételéről és visszavonásáról. Az e cikkeket átültető rendelkezések a legtöbb tagállam jogszabályaiban rendkívül hasonlók. A tárolási engedélyek tervezetének a 10. cikk (1) bekezdésén alapuló, Bizottság általi felülvizsgálatával[14] együtt ez várhatóan biztosítja az engedéllyel kapcsolatos rendelkezések Unió-szerte egységes végrehajtását.

3.2. A tárolóhelyek üzemeltetéséhez kapcsolódó kötelezettségek

A CLT-irányelv 12. cikke a CO_2-áram fogadására vonatkozó kritériumokat és eljárásokat határozza meg. Míg a legtöbb tagállam átültetést célzó jogszabályaiban szerepel az az általános követelmény, hogy a CO_2-áramnak túlnyomórészt szén-dioxidból kell állnia, és tilos hulladék ártalmatlanítása céljából hulladékot hozzáadni, néhány tagállam konkrét határértékeket ír elő a CO_2-áram összetevőire vonatkozóan. A saját területükön a CO_2-tárolást korlátozó tagállamok közül több nem jelentette még be a 12. cikket átültető rendelkezéseket, míg a legtöbb tagállam beszámolt olyan rendelkezésekről, amelyek biztosítják, hogy az üzemeltető csak abban az esetben fogadhasson és sajtolhasson be CO_2-áramot, ha a CO_2-áram összetételének vizsgálata és a kockázatértékelés kedvező eredménnyel zárult. Az e követelményeknek való megfelelés nyomon követésére szolgáló eljárásokat illetően egyes tagállamok előírják az üzemeltetők számára, hogy rendszeresen (például Észtországban legalább havonta, Németországban legalább félévente) készítsenek jelentést a CO_2-áram összetételéről.

A monitoringgal kapcsolatos rendelkezések (13. cikk) előírják, hogy az üzemeltetőknek monitoringterv alapján ellenőrizniük kell a besajtolóberendezéseket, a tárolókomplexumot, valamint – szükség szerint – a tárolókomplexum környezetét. A területükön a CO_2-tárolást engedélyező tagállamok előírják, hogy a monitoringtervet a tárolási engedély iránti kérelem részeként kell benyújtani jóváhagyásra az illetékes hatóságnak. A legtöbb tagállam beillesztette nemzeti szabályozásába a monitoringtervre vonatkozó követelményeket, amivel egyszerre tesznek eleget a CLT-irányelv II. mellékletének, valamint az ETS-irányelvben[15] foglalt jelentéstételi követelményeknek[16]. Luxemburg például előírja, hogy a mérési eredményeket össze kell hasonlítani a térbeli nyomás–térfogat viselkedés és telítődési viselkedés dinamikus szimulációja révén kapott értékekkel.

A tagállamok többségében az üzemeltetőknek – a CLT-irányelv 14. cikkével összhangban – legalább évente egyszer jelentést kell tenniük az illetékes hatóságoknak. Számos tagállam gyakoribb jelentéstételi követelményt ír elő, ha az illetékes hatóság ezt kéri.

A 15. cikk előírja valamennyi tárolókomplexum rendszeres és rendkívüli helyszíni ellenőrzésének rendszerét, és az ellenőrzések eredményeinek nyilvánosságra hozatalát. A területükön a CO_2 tárolását engedélyező tagállamok végrehajtották a bezárást követő három évig évente legalább egy alkalommal elvégzett rendszeres helyszíni ellenőrzésekre vonatkozó rendelkezést. Németország szigorúbb ellenőrzési követelményt szabott meg – a rendszeres helyszíni ellenőrzéseket a tárolóhely bezárását követően is el kell végezni évente egyszer.

---

[14] Lásd a 2. fejezetet az első uniós tárolásiengedély-tervezet bizottsági felülvizsgálatáról.

[15] Az Európai Parlament és a Tanács 2009. április 23-i 2009/29/EK irányelve a 2003/87/EK irányelvnek az üvegházhatású gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének továbbfejlesztése és kiterjesztése tekintetében történő módosításáról, HL L 140., 2009.6.5., 63–87. o.

[16] Az Európai Parlament és a Tanács 2003. október 13-i irányelve az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 275., 2003.10.25., 32–46. o.).

A CLT-irányelv 16. cikke előírja, hogy szivárgás vagy jelentős rendellenesség esetén a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az üzemeltető haladéktalanul értesítse az illetékes hatóságot, és megtegye a szükséges korrekciós intézkedéseket. A területükön a CO_2 tárolását engedélyező tagállamok előírták, hogy a tárolási engedély iránti kérelem részeként korrekciós intézkedésekre vonatkozó tervet kell benyújtani jóváhagyásra az illetékes hatóságnak. Néhány tagállam további egyedi követelményeket, például bírságokat vagy az engedély visszavonását írja elő arra az esetre, ha az üzemeltető nem hajtja végre a korrekciós intézkedéseket.

3.3. A bezárásra és a bezárást követő időszakra vonatkozó kötelezettségek

A területükön a CO_2 tárolását engedélyező tagállamok végrehajtották a 17. cikket, amely megállapítja, hogy az üzemeltető – mindaddig, amíg a tárolóhelyre vonatkozó felelősséget az illetékes hatóságnak át nem adja – továbbra is felel a monitoringért, jelentéstételért és korrekciós intézkedésekért, valamint szivárgások esetén a kibocsátási egységek átadásával kapcsolatos valamennyi egyéb kötelezettség teljesítéséért. A bezárást követő időszakra vonatkozó terv ebben az időszakban teljesítendő részét a CLT-irányelvnek a monitoringgal kapcsolatos követelményeket felsoroló II. mellékletével összhangban kell kidolgozni.

A területükön a CO_2 tárolását engedélyező tagállamok a 18. cikket is végrehajtották, amely szerint a tárolóhelyért vállalt felelősség csak akkor ruházható át az illetékes hatóságra, ha az üzemeltető megfelel bizonyos feltételeknek. E feltételek között szerepel például az átruházás utáni kötelezettségek költségeinek fedezésére szolgáló pénzügyi hozzájárulás rendelkezésre bocsátása, valamint az arra vonatkozó információkat tartalmazó jelentés benyújtása, hogy a tárolt CO_2 teljes egészében és tartósan a tárolóhelyen belül fog maradni. Ami a tárolóhely bezárása és a felelősség átruházása közötti minimális időtartamot illeti, a legtöbb tagállam jogszabályai legalább 20 évet írnak elő, kivéve, ha az illetékes hatóság meggyőződött arról, hogy a tárolt CO_2 teljes egészében és tartósan a tárolóhelyen belül fog maradni. Néhány tagállam hosszabb, 30 vagy 40 éves alapidőszakot szab meg, míg mások kizárólag eseti alapon határoznak erről az időtartamról.

3.4. Pénzügyi garanciák

A CLT-irányelv két pénzügyi mechanizmusról rendelkezik – a felelősség átruházásáig tartó időszakra vonatkozó pénzügyi biztosítékról, valamint a felelősségátruházást követő időszakra szóló pénzügyi hozzájárulásról.

A CLT-irányelv 19. cikke előírja a lehetséges üzemeltetők számára, hogy pénzügyi biztosítékkal szavatolják a tárolási engedélyben foglalt követelmények (ideértve az üzemeltetésre, valamint a bezárásra és a bezárás utáni időszakra vonatkozó követelményeket is), illetve szivárgás esetén a kibocsátási egységek átadásához kapcsolódó kötelezettségek teljesíthetőségét. A pénzügyi biztosíték e kötelezettségek (például a monitoring vagy a szivárgás esetén szükséges intézkedések) teljesítésének költségeit hivatott fedezni abban az esetben, ha az üzemeltetőnek erre nem lenne módja. A pénzügyi biztosítéknak a besajtolás megkezdése előtt érvényesnek és valóságosnak kell lennie, és annak meglétét az üzemeltetőnek a tárolási engedély iránti kérelme részeként kell igazolnia. Míg több tagállam csupán annyit tett, hogy szó szerint átvette a 19. cikk követelményeit, néhányan további követelményeket is elfogadtak, és iránymutatásokat határoztak meg a célzott eszközökre és a pénzügyi biztosíték kiszámítására vonatkozóan. Magyarország például az 1993. évi bányászati törvénye alapján 200 millió HUF-os minimális összeghatárt (kb. 671 000 EUR)[17] írt elő pénzügyi biztosítékként. Az egyes tagállamok által pénzügyi biztosítékként ajánlott

[17] Az összeg EUR-ra történő átváltása az Európai Központi Bank 2013. november 22-i, EUR-ra vonatkozó referencia-árfolyama alapján történt: http://www.ecb.int/stats/exchange/eurofxref/html/index.en.html.

lehetséges pénzügyi eszközök között szerepel a megfelelő biztonsági fedezet, az escrow-bankszámla, a banki kezességvállalás vagy az anyavállalat által nyújtott garancia. Ezeket az eszközöket a 4. útmutató is javasolja[18].

A CLT-irányelv 20. cikke előírja az üzemeltetők számára, hogy az átruházást követő költségek fedezésére a felelősség átruházása előtt pénzügyi hozzájárulást bocsássanak az illetékes hatóság rendelkezésére. A területükön a CO_2 tárolását engedélyező tagállamok a hozzájárulás összegét a CLT-irányelv I. mellékletében felsorolt kritériumok és az adott tárolóhelyen megvalósuló CO_2-tárolás előzményeinek figyelembevételével állapították meg, valamint olyan módon, hogy ez az összeg legalább 30 éven át fedezze a monitoring várható költségeit. Egyes tagállamok további követelményeket határoztak meg a pénzügyi hozzájárulásra vonatkozóan. Németország például előírja az üzemeltetők számára, hogy minden üzemeltetési évben meg kell takarítaniuk a CO_2-tárolás révén a kibocsátási jogok jogosultja által megtakarított összeg 3 %-át. Ezt az összeget az illetékes hatóság által vezetett kamatozó betéti számlán tartják, és a felelősség átruházását megelőzően a pénzügyi biztosítékkal egyenlítik ki. Másik példaként említhetjük a Cseh Köztársaságot, ahol a pénzügyi hozzájárulás összegének meghatározásakor figyelembe kell venni a felelősségátruházást követő legalább 50 évben várható monitoringköltségeket.

3.5. Hat irányelv módosítása és több tagállamot érintő kérdések

A CLT-irányelv hat meglévő uniós irányelvet módosított annak érdekében, hogy biztosítsa a környezet és az emberi egészség magas szintű védelmét a CO_2 geológiai tárolásával járó kockázatokkal szemben.

Valamennyi tagállam, amely bejelentette átültetési intézkedéseit a Bizottságnak, a CLT-irányelv 31., 35. és 37. cikkének végrehajtásáról is tájékoztatta a Bizottságot, amelyek sorrendben az alábbiakat vezetik be:

- a KHV-irányelv I. és II. mellékletének olyan módon történő módosítása, hogy annak hatálya a tárolóhelyekre, valamint a geológiai tárolásra szánt CO_2-áramok leválasztására és szállítására is kiterjedjen;
- a geológiai tárolás céljából leválasztott és szállított CO_2 kizárása a hulladékokról szóló keretirányelvhez[19] kapcsolódó eszközök hatálya alól;
- az ipari kibocsátásokról szóló irányelv I. mellékletének módosítása olyan módon, hogy annak hatálya kiterjedjen a geológiai tárolásra szánt CO_2-áramoknak az említett rendelet hatálya alá tartozó tevékenységek egyikének keretében történő leválasztására.

Azok a tagállamok, amelyek bejelentették átültetési intézkedéseiket a Bizottságnak, a CLT-irányelvnek a nagy tüzelőberendezésekről szóló irányelv[20] módosításáról rendelkező 33. cikke végrehajtásáról is tájékoztatták a Bizottságot. E cikk értelmében a tagállamok kötelesek biztosítani, hogy a legalább 300 MW névleges elektromos teljesítményű tüzelőberendezések üzemeltetői értékeljék, hogy teljesülnek-e a CO_2-leválasztás és -tárolás jövőbeli alkalmazásához szükséges műszaki és gazdasági feltételek. Kedvező értékelés esetén

---

18 http://ec.europa.eu/clima/policies/lowcarbon/ccs/implementation/docs/c_2012_1236_en.pdf.

19 Az Európai Parlament és a Tanács 2008. november 19-i 2008/98/EK irányelve a hulladékokról és egyes irányelvek, például a hulladékokról szóló 2006/12/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről, HL L 312., 2008.11.22., 3–30. o.

20 Az Európai Parlament és a Tanács 2001. október 23-i 2001/80/EK irányelve a nagy tüzelőberendezésekből származó egyes szennyező anyagok levegőbe történő kibocsátásának korlátozásáról (HL L 309., 2001.11.27., 1–21. o.), amelyet 2016. január 1-jei hatállyal az ipari kibocsátásokról szóló fent említett irányelv hatályon kívül helyez.

a telephelyen megfelelő helyet kell elkülöníteni a szén-dioxid leválasztásához és sűrítéséhez szükséges berendezések számára. Az Egyesült Királyságban további iránymutatást adtak ki, amely előírja, hogy a legalább 300 MW villamosenergia-termelési kapacitással rendelkező új tüzelőberendezések csak akkor engedélyezhetők, ha igazolhatóan megfelelnek a 33. cikkben foglalt kritériumoknak. Az iránymutatás egyúttal tanácsokkal szolgál a kérelmezők által ennek igazolásaként benyújtandó információkról.

Több tagállam (például Németország, Franciaország, Magyarország, Lengyelország, Románia, Szlovénia és az Egyesült Királyság) is beszámolt arról, hogy 2009. június 25-től alkalmazzák a nagy tüzelőberendezésekről szóló irányelv e módosítását. A németországi Mannheim városában például 2009. július 27-én egy nagy tüzelőberendezés telephelyén 6000 m^2 terület elkülönítését hagyták jóvá a CO_2 leválasztásához szükséges későbbi átalakítások céljából.

A CLT-irányelv 32. cikke a CO_2 sós vizet tartó víztározókba történő besajtolásának engedélyezése céljából a víz-keretirányelvet[21], 34. cikke pedig a CO_2-tárolóhelyek üzemeltetésének az irányelv hatálya alá történő bevonása céljából a környezeti felelősségről szóló irányelv[22] III. mellékletét módosítja. A területükön a CO_2 tárolását engedélyező tagállamoknak át kell ültetniük saját jogrendjükbe ezeket a cikkeket.

Míg számos tagállam célzott jogi rendelkezéseket fogadott el az országhatárokat átlépő CO_2-szállítás, valamint a határokon átnyúló tárolóhelyek és tárolókomplexumok tekintetében, csak néhányan rendelkeznek határokon átnyúló tapasztalatokkal kifejezetten a szén-dioxid-leválasztásra és -tárolásra vonatkozóan. Ilyen határokon átnyúló együttműködésre példa az északi-tengeri medencével foglalkozó munkacsoport, amelynek keretében német, holland és egyesült királyságbeli állami és magánszervek közös elveket dolgoztak ki a CO_2 északi-tengeri tengerfenék alatt történő szállításának, besajtolásának és állandó tárolásának irányítására és szabályozására vonatkozóan[23].

4. ZÁRÓ MEGJEGYZÉSEK

Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, versenyképes gazdaság 2050-ig történő megvalósításának uniós ütemterve[24] és a 2050-ig szóló energiaügyi ütemterv[25] összefüggésében elvégzett értékelések szerint a CLT-technológia kereskedelmi szintű alkalmazása fontos szerepet játszhat az EU alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átállásában. A szén-dioxid-leválasztás és -tárolás szabályozási keretének megfelelő és Európa-szerte egységes végrehajtása, különösen nagy jelentőséggel bír a tárolóhelyek kiválasztása, üzemeltetése, bezárása és bezárás utáni kezelése, valamint a nagy tüzelőberendezések CO_2-leválasztáshoz szükséges átalakítását célzó értékelés tekintetében, mivel elősegíti a szén-dioxid-leválasztási és -tárolási megoldások környezetbarát módon történő demonstrációját és azt követő bevezetését, valamint a közvélemény e technológia iránti bizalmának megerősítését.

---

21 Az Európai Parlament és a Tanács 2000. október 23-i 2000/60/EK irányelve a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról, HL L 327., 2000.12.22., 1–73. o.

22 Az Európai Parlament és a Tanács 2004. április 21-i 2004/35/EK irányelve a környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről, HL L 143., 2004.4.30., 56–75. o.

23 „Storing CO_2 under the North Sea Basin: A key solution for combating climate change” (2007) (http://www.globalccsinstitute.com/category/organisation/north-sea-basin-task-force), valamint „One North Sea: A study into North Sea cross-border CO_2 transport and storage” (2010) (http://www.npd.no/no/Publikasjoner/Rapporter/Samarbeider-om-CO2-lager/).

24 COM(2011) 112 végleges.

25 COM(2011) 885 végleges.

A jelentésből kiderül, hogy mostanáig valamennyi tagállam értesítette a Bizottságot az átültető intézkedésekről. Ezzel összefüggésben a legtöbb tagállam alkalmazta a szén-dioxid geológiai tárolására vonatkozó új célzott jogszabályokat, és végrehajtotta a meglévő jogszabályok módosítását. A tagállamok többsége egynél több illetékes hatóságra ruházta rá a hatásköröket. A lehetséges CO_2-tárolóhelyek felmérése jelenleg is zajlik: több tagállam ad ki kutatási engedélyeket, a Bizottság pedig jelenleg vizsgálja egy tárolási engedély benyújtott tervezetét. A területükön a CO_2 tárolását engedélyező tagállamok bejelentették a monitoringra, a jelentéstételre és a helyszíni ellenőrzésekre, a szivárgásokra és a jelentős rendellenességekre, a bezárásra és a bezárás utáni kötelezettségekre, valamint a CLT-irányelv által meghatározott két pénzügyi mechanizmusra vonatkozó rendelkezések végrehajtását. Ami a CO_2-tárolást a területükön korlátozó vagy megtiltó tagállamokat illeti, néhányan közülük az irányelvnek csak a szén-dioxid-leválasztás és -tárolás leválasztással és szállítással foglalkozó szempontjaival kapcsolatos rendelkezéseit, míg mások valamennyi rendelkezését, köztük a tárolást érintő cikkeket is átültették.

A Bizottság hangsúlyozza a CLT-irányelv Unió-szerte egységes végrehajtásának fontosságát. Ennek alapján az átültető intézkedések bejelentésének részleges elmulasztása miatt kötelezettségszegési eljárásokat folytat, és ellenőrzi, hogy a bejelentett intézkedések érdemben is összhangban állnak-e a CLT-irányelvvel. Az e jelentés készítése során összegyűjtött információk, valamint a CLT-vel kapcsolatos átfogó tapasztalat, a műszaki fejlődés és a legújabb tudományos ismeretek egyaránt alapul szolgálnak majd a következő bizottsági jelentéshez, amely elsősorban a szén-dioxid-leválasztásnak és -tárolásnak az irányelv 38. cikke (2) bekezdésében felsorolt vonatkozásait fogja értékelni. Ezt a felülvizsgálati jelentést a Bizottság 2015. március 31-ig eljuttatja az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.